

Передплата

на «РУСЛАНА» вносять:

в Австрії:

на цілий рік . . . 12 р. ав.
на пів року . . . 6 р. ав.
на чверть року . . . 3 р. ав.
на місяць . . . 1 р. ав.

За границею:

на цілий рік . . . 20 рублів
або 40 франків
на пів року . . . 10 рублів
або 20 франків
Поодинокі числа по 8 кр. ав.

РУСЛАН

«Віреш ми очі і душу ми виреш; а не возьмеш милости і віри не возьмеш,
бо руске ми серце і віра руска.» — З Русланових псалмів М. Шашкевича.

Виходить у Львові що дня крім неділь і руских свят о год. 6-їй пополудні.

Редакция, адміністрация і експедиция «Руслана» під ч. 5 ул. Ліндого. — Експедиция місцева в Агенції Соколовского в пассажі Гавсмана.

Рукописи звертає ся лише на попередне застережене. — Реклямації неопечатані вільні від порта. — Оголошеня звичайні приймають ся по ціні 10 кр. від стрічки, а в «Надісланім» 20 кр. від стрічки. Подяки і приватні донесеня по 15 кр. від стрічки.

50 літ панованя

Є. М. ЦІСАРЯ ФРАНЦ-ЙОСИФА I.

Нинішній день 2. грудня нагадує нам памятну річницю вступлення на престол австрійский нашого Наймилостивішого Монарха. Сей день несе наші думки на пятьдесят літ назад, коли молодцем взяв в свої руки керму держави Той, що ще до тепер держить єї в сильній і щасливій руці. Нинішній день заставляє нас згадати на той цілий довгий час, в котрім ми звикли, серед різnorodности судьби, глядіти на Него, як на наше прибіжище, запоруку мира і гаразду, нашу оборону і надію. Нинішній день викликає в нас на ново сі чувства любви, привязаня, подиву і почести до Того, що через цілого пів віку був для Своїх народів свѣтичем всіх чеснот і величних прикмет душі і тіла. Нинішній день викликає на уста всіх те любе і дороге нам імя Франца Йосифа, яке ми звикли вимавляти від дитинячих літ з найглубшою почестію і любовію.

Цісар Франц-Йосиф I. оточений в памяти своїх народів нїмбом піввікової традиції. Тільки мале число стариків памятає хиба часи, в котрих судьба Австрії не була ще злучена з Єго іменем. Молодше покоління звикло вже глядіти на Него, як на свого правдивого батька, за котрого прийшло на свѣт, зросло і розвинуло ся, та всьо має тільки Єму завдячити. Бож і Австрійско-Угорська держава завдячує Єму злученє і скріпленє тих основ, на яких тепер стоїть і які уможливили їй дороги до теперішного розвою і велико-державної сили.

Наш Монарх побачив свѣт в Шенбруні коло Відня 18. серня 1830 року, як найстарший син архикнязя Франца Кароля, а внук цісаря Франца II. і княгині Зофії баварської. Єго вихованє було дуже всесторонне і старанне під проводом знаменитих професорів. Вже в дитинстві міг молодий архикнязь присвоїти собі вправу в багато мовах і знанє з усіх областей наук. З особливим занятєм віддавав ся военній штудії і вже в вісімнадцятім році житя брав участь в італійській війні під командою славного вождя Радецкого.

Та незадовго покликала Єго судьба на престол Габсбургів. Були тоді дуже тяжкі часи і небезпечні переходи для Австрії.

Сороклітна система Метерниха за цісарів Франца I. і Фердинанда I. спровадила в Австрії поважну кризу: серед народів держави зросла сильна опозиция і вже перед 1848 роком почало кипіти між Мадярами, Італіянами, Чехами і Поляками. Упадок Люї-Филипа і французска революция з 24. лютого 1848 р. встрясла Европою, сильно зачепила і Австрию. У Відни рух революційний озав ся вже дня 13. марта; Метерних мусів уступити. На Угорщині Мадяри вимогли для себе самостійне міністерство одвічальне соймови. В Медиолані і Венеції вибухла ворохобня. Дня 15. мая 1848 р. рух у Відни виміг від цісаря скликанє сойму для уложеня конституції.

Однак в наслідок бунту, який вибухнув у Відні по вимагерованню військ до Угорщини конституційний сойм відрочено і скликано на 15. падолиста до Кромержа. Дня 22. падолиста зложено нове міністерство (Шварценберг, Бах, Стадіон), а дня 2. грудня цісар Фердинанд здав корону на свого братанка Франц-Йосифа I.

Зимою кн. Віндшгрец, іменованій найвисшим командантом, почав війну з Мадярами. Рівночасно знов вибухла війна з Сардинією, а Радецький покорив її по битві під Новарою. Тимчасом правительство розв'язало конституційний сойм в Кромержи і дня 4. марта 1849 р. октройовало конституцію, котрою висказано неділимість і одноцілість монархії. Дня 14. цвітня угорський сойм орік детронізацію дому габсбургско-льотарингского, а Кошута іменував губернатором-президентом угорської республіки. Тоді цар Николай прибув у поміч цісареві Франц-Йосифові I., і войска російські спільно з австрійськими покорили ворохобників, Маляр. Дня 13. серпня 1849 р. диктатор Дьердзей під Вилягош зложив перед Росіянами оружжє, а по капітуляції ген. Кляпки в Коморні (в місяці вересні) остаточно бунт покорено.

Октройована 4. марта 1849 р. конституція не пережила навіть трьох літ — 1. січня 1852 скасовано її. Настала знана Бахівщина, котра взяла назву від свого представителя, міністра Баха, а полягала на запровадженню централізації Австрії, без огляду на ріднородність народів монархії, ані на автономію її країв. Вправді в другій половині 1850-их рр. бюджет і кредит державний почали підноситись, але через італійську війну 1859 р. знов підупали. Війна скінчилась нещасливо: битви під Маджентою і Сольферином віддали Льомбардію в руки Франції, а та передала її Сардинії. Катастрофа з 1859 р. спровадила зміну системи у внутрі Австрії. Дня 21. серпня 1859. уступив Бах, а теку міністерства справ внутрішніх обняв по ній федералістичний міністер гр. Голуховський. Цісарским дипломом з 20. жовтня 1860 р. дано краям угорської корони нову конституцію а прочим краям обіцяно окремі сойми з перевагою станів фєвдалних.

Голуховський одержав 13. грудня 1860 р. димісію, а єго місце заняв централіст Шмерлінг, і він 26. лютого 1861 р. видав нову конституцію для монархії і нові статuti краєві для країв. Лютовий патент установив кромі загальної ради державної (з палати послів і палати панів) ще тішнійшу раду державну для спільних інтересів країв не-угорських. Дня 1. мая 1861. відкрито нову раду державну, але не явили ся до неї послі з Угорщини, Кроації, Семигороду і Венеції, отже признано її тішнійшою радою державною. Проба порозуміння з Мадярами не удала ся: угорський сойм під проводом Деака не узяв диплому жовтневого і лютової конституції. Тимчасом в грудні 1864 р. зробили сецесію Чехи з Чехії і Моравії, заявивши, що неповної ради державної они не можуть узнати. Такий хаос тягнув ся аж до 1867 р. Тимчасом, як звісно, Австрія вмшала са в війну Прус з Данією, а опісля прийшло і до війни з Прусами і Італією. Результатом війни з Прусами було виступленє Австрії з звязку німецького, а війни з Італією — відступленє Венеції Італії.

В червні 1865 р. Шмерлінг подав свою димісію, а в липни наступило нове федералістичне міністерство гр. Белькредія. В лютім 1867 р. Белькреді, котрий хотів поділити державу на 5 персональною унією сполучених королівств, уступив, а бувший саский міністер, від 30 жовтня 1866 р. австрійський міністер діл заграничних, Байст, піддав гадку упорядкувати державу на основі дуалізму. Іменованій того-ж дня, коли Белькреді уступив, президентом міністрів, гр. Байст, порозумівши ся з Деаком, повів справи так, що дуалізм справді осуцнив ся: дня 8. червня 1868 р. цісар коронував ся на короля угорського. Для країв долитавских дня 21. грудня 1867 р. дано закони основні і майже рівночасно (30. грудня) іменовано для них т. зв. Bürgerministerium під проводом кн. Кар. Аверспєрґа.

Ціла конституція з 1868 року обовязує до нинішнього дня; одною важнійшою зміною єї — то безпосередні вибори до ради державної з 1873 року. Довгі літа потім не могли ще уложити ся міжнародні відносини в Долитавщині: Чехи з Чехії і Моравії сецесіювали не тільки з ради державної але і з соймів і оповістили свої «декларациі» (1868 р.), домагаючись нетикальності і самостійности чєскої корони св. Вацлава і приверненє чєского права державного, пізнійше знов (1870 р.) Поляки а за ними Словенці виступили з ради державної. Задля тої колотнечі наступали і швидко уступали міністерства: Потоцкого (від 4. цвітня 1870 до 7. лютого 1871 р.), потім Гогенварта (до 25. падолиста 1871 р.), поки наконець не прийшло до керми на довгий час міністерство централістичне кн. Адольфа Аверспєрґа (до 15. лютого 1879 р.). Потім по короткій провізорії (кабінету Штремаєра) наступив з другої половини 1879 р.) кабінет угодовий гр. Таффого. Від того часу заступлені всі долитавські народности. В політиці у внутрі Долитавщини мав гр. Таффе спровадити рівноправність між народами — а в політиці на внї нині, від часу аннексії Босни і Герцєговини, держава австрійська, закинувши союз трицісарський, стоїть в союзі з Німеччиною і Італією.

По упадку кабінету гр. Таффого іменував цісар дня 11-го падолиста 1893 року князя Віндшгреца президентом міністрів і поручив єму зложеноє кабінету, котрий удержав ся аж до дня 20-го липня 1895 року, уступаючи відтак місце провізоричному

кабінетови гр. Кільмансеґа. Дня 2-го жовтня того самого року став президентом міністрів гр. К. Бадені, а по звісних, тамтогорічних демонстраціях, що подали причину до єго уступленя і по провізоричнім урядничім кабінеті Гавча, станув на чолі правительства нинішній кабінет міністерський гр. Туна.

Отсе короткий лише перебіг трудного і клопотливого панованя нашого великого Монарха. По тяжких і не конче щасливих війнах на початку Єго панованя, прийшли відтак змаганя різнородних народів австрійської держави до самостійности і автономії. Не легкою се задачею, навіть при найлучшій волі і найбільших способностях рядити такою державою, зложеною з різних народностей, що мають окремі свої історичні традиції, відмінні змаганя, та між якими заходять всякі економічні і національні колізії. До такого трудного діла потреба як-раз тих високих прикмет духа і серця нашого Монарха, щоби серед того цілого заколоту різнородности інтересів іти все витичною дорогою поступу і справедливости.

Тож в признанню тої ревної і свїтлої місії свого Монарха, народи Австрії оточують Єго правдивою любовію дітий для свого батька і всі горнуть ся до стін Єго престола з заявою вірности і вдяки.

Великий як управитель народів стоїть перед очима свїта наш Монарх як великий чоловік. Доля не пощадила єму нічого, щоби піднести єго своїми благодатями, як і тяжкими ударами.

Свїтлими епізодами Єго житя, були поїздки Цісаря по Своїх краях в перших роках Єго панованя, по успокоєню роздорів, в яких зразу находила ся держава. На тих подорожах пізнавав Монарх свої народи, а они мали нагоду бачити Єго особисто і полюбити щиро за милостиве, людяне і лагідне обходженє. В року 1849 Він відвідав місто Прагу, в року 1850 Триєст і Форальберг, в 1851 р. Венецію і Льомбардію, а опісля нашу Галичину. В часі Своєго побуту у Львові положив Монарх угольний камінь під будову «Народного Дому», заявляючи тим Свою прихильність для руского народа. В 1854 р. їздив до Італії, Угорщини і Кроації.

В 1853 році пережив наш Цісар велике небезпечєство житя. У Відні на проході напав на Нєго кравець Лібені, Маляр родом, з заміром сповненя атентату. Убийник ударив Цісаря ножем в шию, але вістрє натрафило на спряжку кравату, і крім незначної рани, не заподіяло жадного лиха. При тій нагоді виявила ся прихильність Єго народів до молодого Цісаря, бо у всіх краях дяковано Всевишньому за чудесне спасєнє особи Монарха з того небезпечєства.

Того самого року рознесла ся радісна вість, що Цісар Франц Йосиф I. вибрав собі подругу житя. Дня 8-го серпня 1853 р. заручив ся Цісар з принцесою Елисаветою, дочкою герцога Максиміліяна Йосифа і Людвіки, дочки баварского короля Максиміліяна. Елисавета мала тоді 16 літ, а заняла свого будучого мужа, — котрому властиво була призначена старша єї сестра, — своєю незвичайною красою і невимушєним, щирим і простим поведєнем. В слїдуючім році відбуло ся вінчанє Найяснійшої Пари у Відні в костелі Августинів. Цілий Відєнь одушевляв ся красою нової Цісарєвої, а народи Австрії обходили сей щасливий день в житю свого Монарха радісним торжєством.

Цісарска Пара відвідала ще того самого року місто Прагу; в слїдуючім році наділив їх Господь дочкою-архикнягинєю Зофією, а за рік (1856) другою дочкою-архикнягинєю Гізєлею, що вийчла за князя Леопольда баварского. Найстарша донька померла в другій весні житя. В тім році відвідав Монарх Каринтію і Стирію, а звідси поїхав до Італії, де висвїдчив Італійцям богато добродійств. На другий рік поїхав разом з Цісарєвою до Угорщини, де Маляри витали з одушевленєм своєю королеву.

Дня 21-го серпня 1858 року прийшов на свїт син-престолонаслідник, архикнязь Рудольф. Сей день внїс радість у Цісарску Ролину і став щасливою заповідію для усіх австрійських народів. Обходжено єго дуже торжєственным, а надії, які покладано на молодого принца, сповняли ся у очах усіх, як він ріс і розвивав ся тілом і душею на радість Родичам і благо цілої Австрії.

В десять літ пізнійше народила ся Цісарска дочка Марія Валєрія в Пешті. На рік перед тим їздив наш Монарх на свїтову виставу до Парижа, а в році 1869 удав ся в подорож на Вєхїд, до Царгорода, Атен і до Єрусалима. В році 1872. відвідав Цісар тирольську провінцію а в 1873 році отворив велику свїтову виставу у Відні, котра закінчила ся свїтлим обходом 25-літньої річниці панованя Наймилостивійшого Монарха.

Від тої пори мануло знов чверть столітя, а попри яснї хвилі житя, мусів наш великодушний Цісар знести тяжкі до-свїди судьби. Свїжою ще в памяти усіх ненадїйна смерть архикнязя Рудольфа у повнім розцвіті молодого житя. Сей страшний випадок тронув глибоко любяче, батьківське серце, а не менше засумував і всі народи Австрії, що мусїли попрацати ся зі своїми любими надїями на свїтлого арихкнязя. Та ще може страшнійшою є послїдна катастрофа в родині Габсбургів, що недавно сповнила ся на наших очах в Женєві. Насильна смерть довголітньої товаришки житя нашого Монарха, Цісарєвої Елисавети, саме в ювєлейнім році пятьдесятьлітнього Єго панованя, прикрила килимом грубої жалоби ювєлейну се-

Розклад їзди поїздів залізничних обов'язуючий від 1-го жовтня 1898.

(Приїзд і відїзд поданий після часу середно-європейського).

Table with 4 columns: Pojazd (train), direction (до Львова / зі Львова), arrival/departure times, and station names. Includes sections for 'Ніч' (Night) and 'Замітка' (Note).

ЗАМІТКА: Гога нічка чхлить ся від 6 години вечером до 5 години 59 минут рано. Час середно-європейский різнисть ся від часу львівського о 36 минут, а іменно: 12 год. часу середно-європейського = 12 год. 36 мін. часу львівського. — Бюро інформаційне п. к. зал. держ. (Львів, ул. Третього мая, готель Імперяль) уділяє повсьєнь в справах залізничних, продає білети всякого род і розклади їзди.

1000 туток цигаретових за 1 зр. поручає фабри-ка туток

АНТОНІНИ МАЗУРКЕВИЧ

у Льві, лиця Галицка число 12. Замавляючим 5.000 туток ра-зом опакованє і відсилка франсо.

І. Капраліка у Львові.

147 Цінишки даром. 21—24

Дмитро Затурский

поручає свою робітню обуви мужескої, жіночої і для дітей

у Львові, улиця Коперника ч. 5.

Виріб тревалий і елєгантний. Ціни умірені. Замовленя з провінції зала-годжує відворотною почтою.

140

РОБІТНЯ СУКОНЬ ДАМСКИХ Емілії Соколовскої у Львові, Ринок ч. 29, 1-п. приймає ласкаві замовленя і виконує їх густо-вно і по приступних цінах. НАУКУ КРОЮ уділяє в осібинх годинах Замісцеві панночки приймає на помешканє

ЛЕВ ЛОПАТИНСКИЙ.

ДО БРАЗИЛІЇ!

Драма з галицкого еміграційного руху в 4. актах.

Ціна книжки брошурованої в картоні 35 кр., оправленої в полотно з хорошими витисками 50 кр. — На почтову оплату 5 кр.

Замовленя з провінції у автора ул. Зибликєвича ч. 18, Львів.

У Львові набути можна в Ставропигійській книгарні.

Хорі на легкі, горло, гортанку і астму!

Хто раз на завсїгди бажає позбути ся слабости легких, або горла, хотїяби най-упірїйшої, або астми, навіть дуже зада-вленої і на позір невилічимої, сей негай не гербату для хронїчно хорих на легки і горло А. Wolffsky-ого. Тисячнї подяки дають гваранцію великої уздоровляючої сили тої гербати. Пакет на два дни 75 кр. Брошура (описанє ужитя) за дармо. Прав-дива лише у

A. Wolffsky-ого, Berlin, Nr. 37.

Зміна льокалю. Заложена фірма в року 1877-ім

Вольф Кавфман

перенєсла ся з улиця Трибунальскої ч. 1. на ул. Лукасіньского ч. 4. (пло-ща Каструм), філія ул. Театральна 16.

Ново відкритий СКЛАД МЕБЛІВ

також і випозичальня

заосмотрєна в всїякі апаряди по-чавши від найбогатших до найскром-нїйших. Цїлі урядженя для покоїв до спавя, салїонів, їдалєнь і др. — Меблї орїхові, ольхові, чорні, також залїзні і гнуті, зеркала і т. д.

Цїви низькі і сталі.

З поважанєм

В. Кавфман,

45—52 ул. Лукасіньского ч. 1

Рік заснованя 1892.

ТОВАРИСТВО ВЗАЇМНИХ ОБЕЗПЕЧЕНЬ

„ДНѢСТЕРЪ“

перше і одинокє руске Товариство асекураційне, припоручєне Всч. Духо-вєнству і всїм вірним Впрєосв. Митроп. і Прєосв. Еп. Ординариятам всїх трех єпархїй, обезпечєє будинки, урядженє домашнє, скот, господарскї звнряди, збіже в зерні і соломі, сіно в стогах і будинках против шкїд огневих.

»ДнѢстеръ« вступив в 6-тий рік своєї діяльности з збіль-шєними фондами гваранційними, котрих стан з днем 31-го грудня 1897 вносивть:

Фонд резервовий . 73.874 зр. 47 кр. Резерва премїй . 52.269 „ 40 „ Фонд основний . 50.000 „ — „

Виплаченє шкоди до кінца 1897 року 430.100 зр. 42 кр. Тарифи »ДнѢстра« дуже умїрковані, услїва обезпечєнь користні, а шкоди лїкві-дують ся безпроволочно. Полїси »ДнѢстра« приймає Банк краєвий при пожитках гіпотєчних.

На житє можна обезпечитись через »ДнѢстеръ« в Тowa-ристві взаїмних обезпечєнь в Кракові, котрє дає найкористнїй-ші услїва, представляє своїми фондами найбільшу гваран-цію і видає полїси і квїти в рускім язїці.

Товариство взаїмного кредиту »ДнѢстеръ«, стоваришенє з обмеженою порукою, уділяє пожитки за оплатою 5 1/2 % і 1% додатку на кошта адміїстраційні за інтабуляцією або порукою двох відповідних ручитєлів, до сплати в ратах на 3 до 10 лїт і приймає вкладки до опроцентованя від членів третих осіб по 4 1/2 %. Удїл членський вносивть 25 зр., випи-совє 1 зр. Членом бути і пожитку дістати може тїлькє член обез-печєний в »ДнѢстрѣ«. Інформації уділяє Дирекция листовно.

Зголошеня о удїленє агєнцій в окрєстностях і де нема близькє агєнтів »ДнѢстра«, приймає ся

Львів, ринок ч. 10. (дім »Просвїти«).

ТОВАРИСТВО для розвою рускої штуки

стоваришенє зарєєстрованє з ограниченою порукою у Львові, ул. Підвалє ч. 7

виконує всякі праці з обсягу артистичного малярєтва, різь-барєтва і золотарєтва після композицій своїх членів, а іменно: образи релїгїйнї до иконостасї, олтарїв, хоругов, на тетраподи, плащєницї і пр. і такі-ж образи до комнат; образи сьвітскї: історичнї, портрєти з натура і фотографїй, краєвиди, побутові і т. д.; з дерева: кивоти, иконостаси, олтарї, образи і крєсти процесїйнї, сповїдальницї і пр. і всякі праці золотар-скї; рівнож украшує внутра церков, виготовляє пляни церков, каплиць і пр. і удержує на складї фотографїчнї репродукції образів руских артистів.

Товариство ручить за стильовє, стараннє і совїстнє виконанє.

Цїлю Товариства є: піднєсти нашу штуку і витворити руску школу штук красних. Поручаючи протє се чисто руске Товариство патріотичної опїці нашої П. Т. Публики духовної і сьвітської, надїємо ся, що зволить Она причинити ся до осягненя сеї цїлі численними замовленями, котрі приймає

включно лиш Дирекция Товариства.

З глєбоким поважанєм

Дирекция.

Товариство не послугує ся агєнтами.